

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 2207
Warszawa, 5 lutego 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

**- w sprawie upamiętnienia 100-lecia nadania
praw miejskich Gdyni.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Rafała Siemaszkę.

(-) Piotr Adamowicz; (-) Paweł Bliźniuk; (-) Piotr Borys; (-) Patryk Jaskulski; (-) Piotr Kandyba; (-) Jacek Karnowski; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Robert Kropiwnicki; (-) Alicja Łepkowska-Gołaś; (-) Dorota Łoboda; (-) Krystian Łuczak; (-) Jerzy Meysztowicz; (-) Jolanta Niezgodzka; (-) Rafał Siemaszko; (-) Franciszek Sterczewski; (-) Łukasz Ściebiorowski; (-) Robert Wardzała; (-) Adrian Witczak; (-) Mariusz Witczak.

U C H W A Ł A

z dnia ...

w sprawie upamiętnienia 100-lecia nadania praw miejskich Gdyni

Gdynia od początku swego istnienia stanowiła polskie okno na świat - materialny wyraz dążeń odrodzonej Rzeczypospolitej do nowoczesności, rozwoju gospodarczego i pełnego uczestnictwa w życiu międzynarodowym. Odzyskanie niepodległości w 1918 roku, po 123 latach zaborów, nie oznaczało bowiem natychmiastowego posiadania własnych narzędzi komunikacji morskiej i handlu światowego. Brak dużego portu morskiego stanowił jedno z najpoważniejszych wyzwań „młodego” państwa.

Utworzenie portu nad Bałtykiem stało się jednym z zasadniczych przedsięwzięć II Rzeczypospolitej. W 1921 roku, na terenie dawnej kaszubskiej wsi, rozpoczęto budowę Tymczasowego Portu Wojennego i Schroniska dla Rybaków. Decyzja ta była wynikiem analiz i wizji specjalistów, wśród których szczególną rolę odegrał Tadeusz Wenda - główny projektant i budowniczy portu - wskazujący Gdynię, jako miejsce wyjątkowo dogodne dla powstania nowoczesnego portu, zdolnego obsługiwać zarówno potrzeby wojskowe, jak i handlowe.

Już w sierpniu 1923 roku do portu w Gdyni wpłynął pierwszy oceaniczny statek handlowy, co miało znaczenie nie tylko praktyczne, lecz także symboliczne - potwierdzało trwałe włączenie Polski w morskie szlaki komunikacyjne. Wobec dynamicznego rozwoju portu i powstającej wokół niego zabudowy, Rada Ministrów w dniu 10 lutego 1926 roku wydała rozporządzenie, na mocy którego Gdynia uzyskała prawa miejskie z dniem 4 marca 1926 roku.

W kolejnych latach tempo rozwoju miasta było bezprecedensowe. Uruchomienie w 1930 roku pierwszej pasażerskiej linii transatlantyckiej na trasie Gdynia-Nowy Jork nadało miastu wymiar globalny. W połowie lat 30. Gdynia była największym portem przeładunkowym na Bałtyku i jednym z najnowocześniejszych portów Europy, a zarazem jednym z najbardziej wyrazistych osiągnięć gospodarczych II Rzeczypospolitej.

Szczególne miejsce w historii Gdyni zajmuje Eugeniusz Kwiatkowski, minister przemysłu i handlu, który konsekwentnie podkreślał, że rozwój portu i wybrzeża jest procesem całościowym - obejmującym infrastrukturę, przemysł, finanse, komunikację oraz więzi łączące Pomorze z resztą kraju. W jego ujęciu każdy nowy element portowej rzeczywistości wzmacniał potencjał państwa i jego zdolność do samodzielnego funkcjonowania w gospodarce światowej.

Gdynia była także miastem idei. Stefan Żeromski postrzegał dostęp Polski do morza jako konieczność nie tylko ekonomiczną, lecz również cywilizacyjną - warunek pełnego rozwoju narodowego i kulturowego. Te idee znalazły w Gdyni swoje praktyczne urzeczywistnienie, czyniąc z miasta symbol nowoczesnego myślenia o państwie.

W przededniu II wojny światowej, Gdynia liczyła około 127 tysięcy mieszkańców i zajmowała ważne miejsce w kulturze i reportażu, m.in. w twórczości Melchiora Wańkowicza, który widział w niej jedno z najbardziej sugestywnych świadectw energii i ambicji odrodzonej Polski.

Doświadczenie wojny przyniosło miastu tragiczne straty. Po agresji Niemiec we wrześniu 1939 roku niemal cała polska ludność została wysiedlona, a Gdynia przekształcona w zaplecze wojenne. Wycofujący się okupanci dokonali celowych zniszczeń infrastruktury portowej, próbując unicestwić dorobek poprzednich dekad.

Po 1945 roku Gdynia została odbudowana i ponownie zajęła ważne miejsce w polskiej gospodarce morskiej. Jej mieszkańcy dawali świadectwo przywiązania do godności pracy i wolności, czego dramatycznym symbolem stała się Grudniowa Rewolta 1970 roku oraz późniejsze protesty robotnicze na Wybrzeżu, dzięki którym w 1980 r. Narodziła się „Solidarność”.

W stulecie nadania praw miejskich Sejm Rzeczypospolitej Polskiej oddaje hołd wszystkim, którzy tworzyli Gdynię - Kaszubom, dla których była ona ziemią ojców, oraz tym, którzy przybyli tu z różnych stron kraju, współtworząc miasto zbudowane z wizji, pracy i zbiorowej odpowiedzialności.

Gdynia pozostaje jednym z najtrwalszych symboli nowoczesnej historii Polski.